

het RUITERTJE

12

31 DECEMBER 2013

JAARGANG 3

STICHTING RUITERSPOREN
DORPSWEG 53
9798 PD GARMERWOLDE

Reageren?

info@ruitersporen.nl
050-5423919

(DE) RUITER

Het winternummer van het RUITERTJE - de laatste van het jaar - maakt ook nog het eerste dozijn vol. Vol goede moed beginnen we aan een nieuw jaar. De winter ligt nog helemaal voor ons. In deze tijd hoop ik altijd op mooi schaatsijs. Maar ik ben bepaald niet de enige.

Als er ijs ligt, komen er duizenden schaatsliefhebbers af op de Weerribben. Logisch, want er zijn weinig plekken in Nederland waar het aangenamer schaatsen is!

Dus dit is mijn grote wens:

Veel leesplezier met dit nummer van **het RUITERTJE!**

Jaap Ruiter, voorzitter

Inhoudsopgave

- 2 **In het kort**
- 3 **Ken je deze pagina?**
De familierelatie opzoeken tussen twee (De) Ruiters!
- 4 **Binnenlandsche Berigten : "Van een ijsschots gered"**
Een prachtig artikel uit de Telegraaf van 25 januari 1933.
- 7 **Zadelfabriek De Ruiter**
Eindelijk duidelijkheid over deze fabriek uit Meppel.
- 8 **VOC-matroos Claes Alberts Ruijter**
Opnieuw een familielid gevonden die aangemonstert op een VOC-schip.
- 9 **Wie was Claes Alberts Ruijter?**
Waar past Claes Alberts Ruijter in de stamboom?
- 10 **De Tijdbalk**
Een nieuw hulpmiddel voor het zoeken in de stamboom.
- 11 **RUITER in 17 stappen : Generatie 6**
Met Wijcher Jans Ruijter komen we op steeds bekender terrein.
- 12 **RUITER PARADE**
Afke Ruiter vertelt van haar grote hobby : kantslossen

In het kort

◆ Donateursdag 2014

Zoals eerder gemeld heb ik het plan opgevat om de **volgende donateursdag** te houden op **zaterdag 29 maart 2014**. Schrijf deze datum alvast in je agenda!

Mijn naamgenoot Jaap Ruiter uit IJsselham zal ons dan ontvangen in zijn schitterend gelegen huis in de Weerribben, vlakbij het kanaal Steenwijk-Ossenzijl. Hij gaat ons alles vertellen (en laten zien) over de rietteelt. En niet onbelangrijk: in het voorjaar zijn de rietvelden en de Weerribben op hun mooist!

◆ Eendenmandvlechten

Afgelopen november heb ik in Allardsoog, op de grens van Friesland, Drenthe en Groningen, een zaterdag besteed aan het bijwonen van een cursus eendenmandvlechten. Het leek me wel eens leuk om alleen met natuurlijke materialen en handwerk iets te maken, zoals dat vroeger heel gewoon was. In een prachtige - maar koude - boerenschuur ben ik een hele zaterdag in de weer geweest met riet en vlas. Van kleine bundels riet worden strengen gedraaid, die op regelmatige afstand aan elkaar worden vastgezet met kleine bundeltjes vlas. Het eendenmandvlechten is een oud ambacht dat bijna was uitgestorven, maar sinds een aantal jaren door steeds meer mensen wordt beoefend. Het was een hele gezellige en leerzame dag. Voor wie het ook eens wil doen kan contact opnemen met het Fryske Gea. Als je lid bent krijg je ook nog korting.

Mijn mand is klaar en wordt hier door de cursusleider, Jan Falkena, afgewerkt.

En hier staat hij in onze huiskamer te pronken. Als ik een eend was, dan wist ik het wel!

Eendenkorf maken doe je zo :

 <http://www.youtube.com/watch?v=eFLLSHneaTc>

Ken je deze pagina?

Onze website is zeer omvangrijk. De meesten zullen de stamboom wel kennen, de verhalen en de foto's.

Maar het is mogelijk dat er sommige pagina's onopgemerkt blijven, simpelweg omdat ze wat verstopt zijn.

In elk RUITERTJE zal aandacht geschonken worden aan een wellicht onbekende pagina van de website!

FAMILIERELATIE OPZOEKEN

Als je de BM-nummers van beiden weet, kun je een **familierelatie tussen twee personen uit de stamboom** uitzoeken.

Via het zoekscherm kun je personen opzoeken om het BM-nummer te achterhalen:

Nemen we als voorbeeld mijn naam:
Jaap Ruiter

Zoekcriteria:

- Zoek alleen onder mannen
- Zoek alleen onder vrouwen
- Zoek onder allemaal

Zoek in alle voornamen van persoon
 Zoek alleen in stamboom RUITER

Naam :

Geboortjaar te

Jaar van overlijden te

Achteraan op elke regel staat het gezochte BM-nummer van die persoon. Ik ben dus nummer 46.

Gaan we daarna naar het familierelatie-scherm en vullen we mijn nummer, en dat van bijvoorbeeld Jaap Ruiter uit IJsselham in (nummer 7436) :

Volgnommern:

Gevonden personen :

- 1 : Jacob Albert (Jaap) RUITER, geboren 21-03-1954 te Heerenveen [46]
- 2 : Jacob (Jaap) RUITER, geboren 22-02-1898 te Terwispeel , overleden 08-02-1978 te Scheerwolde [262]
- 3 : Jacob (Jaap) RUITER, geboren 04-08-1902 te Ossenzijl , overleden 29-10-1969 te Ossenzijl [2953]
- 4 : Jacob (Jaap) RUITER, geboren 29-11-1935 te Ossenzijl [5253]
- 5 : Jaap RUITER, geboren 18-10-1927 te Ossenzijl [7348]
- 6 : Jaap RUITER, geboren 10-01-1951 te Ossenzijl [7436]
- 7 : Jacob Jan (Jaap) RUITER, geboren 24-11-1951 te Texel [9448]

Dat levert dit relatieoverzicht op. Wij zijn achter-achter-achter-achter-achterneven!

<u>Jan NN</u> (1520-??)	
<u>Jan JANS</u> (1545-??)	
<u>Sijmon JANSEN</u> (1570-??)	
<u>Jan SIMONS</u> (1595-??)	
<u>Jan Jans RUITER</u> (1625-1681) x Geesjen WIJCHERS	
<u>Wijcher Jans RUITER</u> (1661-??) x Grietje REIJNDERS	
<u>Rein Wijchers RUITER</u> (1708-??) x Margjen ROELOFS	<u>Albert Wijchers RUITER</u> (1703-??) x Luitje JANS
<u>Wieger Reins RUITER</u> (1739-1803) x Geertje Hendriks TEN BOOM	<u>Wieger Alberts RUITER</u> (1753-1812) x Geertje Joosten KLUITENBERG
<u>Rein Wiegiers RUITER</u> (1778-1859) x Trijntje Johannes JAGER	<u>Albert Wiegiers RUITER</u> (1780-1849) x Tjallingjen Teijnen HEERSCHOP
<u>Hendrik Reins RUITER</u> (1817-1892) x Margjen Jacobs MOED	<u>Hendrik Alberts RUITER</u> (1821-1906) x Wipke Beenes DOEVE
<u>Jacob Hendriks RUITER</u> (1865-1930) x Attje Hendriks LAGEVEEN	<u>Koop Hendriks RUITER</u> (1864-1953) x Jacobje (Joukje) KUIT
<u>Hendrik RUITER</u> (1886-1973) x Trijntje MEIJER	<u>Jacob (Jaap) RUITER</u> (1902-1969) x Jantje DOEVEN
<u>Jacob (Jappie) RUITER</u> (1923-1985) x Jeltje DE ROO	<u>Koop RUITER</u> (1925-1994) x Maaike BOOTSMA
<u>Jacob Albert (Jaap) RUITER</u> (1954-??)	<u>Jaap RUITER</u> (1951-??)

Alle schermen vind je hier:

<http://www.ruitersporen.nl/stambomen/stambomen.php?page=12>

Van een ijsschots gered

MOEDIGE DAAD VAN VIER VISSCHERS.

BLOKZIJL, 25 Jan

Zoals wij reeds gemeld hebben, zijn drie spieringvisschers op een ijsschots afgedreven. Na een uiterst moeilijken tocht wist men de visschers te bereiken en behouden thuis te brengen.

Toen wij op den dijk tusschen Vollenhoven en Blokzijl kwamen, zagen wij reeds de ijsvlet uit Vollenhoven met zeil omhoog en bemand door visschers op de schaatsen in de richting van Blokzijl trekken. Van den wal af konden wij duidelijk waarnemen dat deze menschen met moeilijkheden hadden te kampen en slecht opschoten. Langs den dijk stonden overal groepjes belangstellenden en nieuwsgierigen te kijken en heel Blokzijl was uitgelopen om naar de moeilijke reddingspogingen van het havenhoofd af te kijken. Wij vernamen dat per kijker was waar te nemen dat deze visschers aan boord van twee vaartuigen waren genomen en dat deze in de richting van het strand voeren.

Ter spieringvangst waren vanmorgen met een slede uitgegaan de gehuwde visschers Riekent Vis. Marten Geurs Czn., en Marlen Geurs Hzn., allen te Blokzijl woonachtig. Zoals bekend is het IJselmeer tot enkele meters uit de kust met een dikke ijslaag bedekt en oefenden de visschers daarop hun beroep uit. Omstreeks tien uur was een ingezetene van Blokzijl op het havenhoofd en zag daar dat het ijs afscheurde en snel afdreef. Hij holde naar Blokzijl terug en maakte daar alarm. Alles ijldde naar den havendijk, waarheen ook een wagen werd getrokken, daarop werd een groote roeiboot geplaatst met slechts één riemblok; en door twintig personen getrokken ging het naar het strand, over het ijs, totdat de boot het water had bereikt. Ook een tweede kleine roeiboot werd ten slotte uit de haven gebracht, over den havendijk gesjord en eveneens te water gelaten. De eerste boot was bemand met **S. Ruiter** en N. Zandbergen, de tweede boot met **P. Ruiter** en J. Regeeling.

Van den wal af werd met angst en bewondering de moedige daad der jongelieden gevolgd. Daar de ijsschol met de visschers erop ongeveer twee kilometer was afgedreven en de zee zeer hol stond, was het een zware karwei voor de jongens. Duidelijk was te zien dat de kleine vaartuigjes water over kregen en een moeilijken strijd tegen gol-

*In de Telegraaf van 25 januari 1933 staat een prachtig artikel over een heldhaftige redding van vier vissers uit Blokzijl die op een losse ijsschots verzeild raken. Onder de redders bevinden zich de broers S. Ruiter en H. Ruiter. Nazoeken in de stamboom levert inderdaad twee broers op die toentertijd in Blokzijl woonden: **Sybrand** en **Piet Ruiter uit de Blokzijliger Ruiter-tak**. Deze tak heeft zich al vóór 1600 afgesplitst van de grote Ruiter-stam en is heel trouw gebleven aan haar geboortegrond.*

Sybrand en Piet zijn kinderen van Sijbrand Ruiter en Marringje Petersen; die vind je hier in de stamboom:

 <http://www.ruitersporen.nl/redirect/redirect.php?BM7173>

ven en ijsschollen hadden te voeren.

Doch onversaagd werd de tocht voortgezet. Ten slotte wisten de beide bootjes, die op ongeveer vijftig meter van elkaar voeren, door de talrijke ijsschotsen heen te komen en aan de wegdrijvende ijsschots te meren. De drie visschers, de slede en de netten werden aan boord genomen en men aanvaardde vervolgens de terugreis, waarbij het kleine bootje de groote boot op sleeptouw moest nemen aangezien met den vaarboom geen grond was te halen.

De terugtocht

Toen men de vaartuigen zag terugkeren, holden velen, waaronder de burgemeester, de heer Bulten, naar het strand. De terugtocht met de thans zwaar beladen bootjes was wel verre van gemakkelijk, doch tegen half-twee waren redders en geredden weer op het vaste ijs gekomen, waar de burgemeester de geredden gelukwenste en den moedigen redders hulde bracht voor hun kloek en vastberaden optreden. Allen zaten, zooals begrijpelijk is, dik onder het ijs en ook de booten waren met een stevige ijslaag overdekt. Met gejuich werd de schare te Blokzijl ontvangen.

Nadat zich in Blokzijl de mare verspreid had dat er visschers op een ijsschol van de kust waren gedreven en in nood verkeerden, was terstond hulp en assistentie gevraagd van de Lemster-reddingboot en voorts aan de visschers van Vollenhoven. Uit Lemmer kon men echter geen hulp verlenen, daar de boot niet buiten kon komen. Te Vollenhove bracht men de ijsvlet naar buiten en trokken 16 visschers er op uit. Herhaaldelijk zakte de zware boot door het ijs; zij werd er evenwel telkens weer opgeheschen en voorwaarts ging het weer.

Langzaam vorderden deze kloeke zeerobben. Ten slotte hadden zij de menschen aan den wal naar het strand zien hollen, waardoor het hun duidelijk werd dat de redding reeds was gelukt en hun pogingen niet meer van noode waren, waarop de mannen de vlet lieten liggen en per schaats naar Blokzijl reden om wat meer over het gebeurde te vernemen en voorts redders en geredden geluk te wenschen. Ook deze mannen verklaarden ons

vervolg: "Van een ijsschots gered"

dat het een kunststuk was geweest om met die gebrekkige bootjes bij zoo'n woeste zee ter redding uit te varen. Wanneer de wind iets had opgestoken, zouden de redders zeker den dood in de golven gevonden hebben.

Afgedreven.

Later op den middag hadden wij een onderhoud met een der gebr. Vis. Deze vertelde ons dat

ons te helpen, vorderden slechts langzaam. Doch toen wij hen al meer en meer zagen naderkomen werden wij weer geruster.

Met levensgevaar trotseerden de opvarenden van de bootjes het dreigende gevaar en zij ploeterden voortwaarts, totdat ten slotte de grootste boot aan den afgescheurden kant meerde. Even later kwam ook het tweede schuitje. Wel is waar waren wij toen van de ijsschol gered, doch we waren intusschen nog lang niet veilig

Een winters Blokzijl

zij des morgens om negen uur ter spieringsvangst waren vertrokken.

Op ongeveer 1500 meter uit de kust waren wij bezig met het hakken van bijten in het ijs voor de netten, aldus vertelde Vis ons, en wij hadden reeds acht van de tien netten uitgezet, toen wij plotseling de netten in de richting van de kust zagen verdwijnen. In eens bemerkten wij toen een scheur in het ijs. Wij liepen direct den kant uit in de richting van de kust. Op dat oogenblik was de scheur echter al vijftig meter breed geworden. Wij haalden de netten weer op. Toen zagen wij dat wij op een groote ijsschol stonden en met groote snelheid in de richting Urk—Schokland afdreven. Door middel van een zak, die aan een stok gebonden werd, gaven wij noodseinen. Eerst na verloop van drie kwartier zagen wij iemand op den havendijk hard in de richting Blokzijl loopen en wij begrepen dat men het gevaar, waarin wij verkeerden, aan den wal had bemerkt. Hoewel wij snel afdreven, konden wij niettemin zien dat van den wal af reddingspogingen in het werk werden gesteld. De zee was tusschen den wal en de ijsschol intusschen zeer ruw geworden. Weldra zagen wij een tweetal bootjes, dat tusschen de ijsschollen rondobberde en op de hooge golven veel moeite had om ons te bereiken en hulp te bieden. Wij waren onderwijl zeker wel 2000 meter van de kust afgedreven en de vaartuigjes, die wij in de verte zagen worstelen om

aan den vastewal. Met veel moeite gelukte het echter de beide bootjes weer van den kant van de afgescheurde schol naar de kust te brengen, waar burgemeester en veldwachter met vele ingezetenen ons verwelkomden. Het was een knap stukje werk geweest van deze vier jongemannen. De netten van vandaag, zoo ging Vis verder met zijn relaas, hebben wij nog weten te redden, doch die van gisteren, een twintigtal, die wij hadden uitstaan, zijn verloren gegaan.

Dat het een paar bange uren waren geweest ook voor de familieleden, die aan den wal waren achtergebleven, gaf de echtgenoot van den visscherman ons grif toe.

Bescheiden redders.

De redders waren wel wat erg bescheiden en eerst na veel moeite en herhaaldelijk aandringen bereid een en ander te vertellen over hun moeilijken en kouden tocht door het ijs en het water. Zij beschouwden het blijkbaar niet als zoo bijzonder belangrijk wat zij verricht hadden. De redders waren geen visschersmensen, maar niettegenstaande dit, goed op het water thuis. In hotel Van Ens spraken wij de gebroeders Ruiter en J. Regeling. De gebroeders vertelden thuis te hebben gezeten toen zij plotseling hoorden dat iemand riep: "De visschers drijven af!" Een van hen greep een hakbijl, rende naar de sluis en begon daar een punter uit het ijs te hakken. De boot, waaraan slechts één roeiodolf (d.i. het voorwerp aan den rand van de boot waarin de roeir- em behoort bevestigd te worden) zat, werd op een

vervolg: "Van een ijsschots gered"

wagen gezet en deze werd door rappe handen naar het strand getrokken. De boot werd vervolgens op het ijs van den wagen gehaald en naar open water getrokken, waarna S. Ruiters en N. Zandbergen erin plaats namen.

— Wij moesten, aldus Ruiters, met een vaarboom deze boot voortbewegen en door de vorst werd die met een ijslaag bedekt, waardoor dus het werk ernstig werd bemoeilijkt. Ook kregen wij veel water over dat direct in ijs veranderde. Het andere bootje was per slede naar buiten gebracht, over het havenhoofd gesjord en wij zagen dit kort achter ons aan ploeteren. Dit schuitje kreeg het. daar het veel te klein en te rank was, zwaar te verantwoord en wij vreesden al

In de "Hepkema's courant" stond enkele dagen later ook een artikel over deze redding. In dit artikel was een foto opgenomen, waarop de redders en gereddenen te zien zijn, waaronder ook de broers Ruiters. Jammergenoeg zijn de kruisjes op het origineel niet zichtbaar... Ik houd het erop dat het tweetal rechts op de foto staat, en ik heb daar dan ook de kruisjes bijgezet. Stoere kerels!

Enige maanden later stond dit stukje in de krant.

Ik vraag me af of de medailles nog in de familie zijn?

het ergste toen het op een ijsschol voer. Zij hield het gelukkig vol, zij het met moeite.

— Ja, dat was niet zoo plezierig, interrumpeerde Regeling. Wij verloren met die manoeuvre althans een riem, dien we echter na veel moeite weer op wisten te pikken.

— Hoe dichters wij de zware ijsschots naderden, vertelde Ruiters verder, hoe meer last we van het drijfijis en van de schollen ondervonden. Ten slotte slaagden wij erin bij de afgedrevenen te komen: wij namen dezen aan boord van onze bootjes en keerden daarna naar den wal terug.

De tweede reddingspatrouille had de kleine roeiboort weer over het ijs naar de Havendijk getrokken, daarover gesjouwd en op de slede gezet. Met dit nietige vaartuigje hebben ze zich dus ruim 2 K.M. in ruwe zee gewaagd. Booten en menschen waren één stuk ijs. Deze kiek werd vanaf de Havendijk gemaakt, waarheen ook de Vollenhovensche waren gekomen. Vóór de boot de geredde Marten Geurs Hzn., rechts van hem (met x gemerkt en hoeden op) de gebr. **Ruiters**. Verder de Vollenhovensche reddingstroep.

Beloond.

BLOKZIJL. Het bestuur van het Oranje-Kruis heeft besloten aan de vier personen, die dezen winter met eigen levensgevaar een viertal personen heeft gered van een afgedreven ijsschots, de Prins Hendrik-medaille of een diploma met een daarbij te voegen bedrag in geld toe te kennen.

De gebroeders **Ruiters** hebben te kennen gegeven prijs te stellen op de beschikbaar gestelde medaille, terwijl A. Zandbergen en J. Regeling meer prijs stellen op een bedrag in geld.

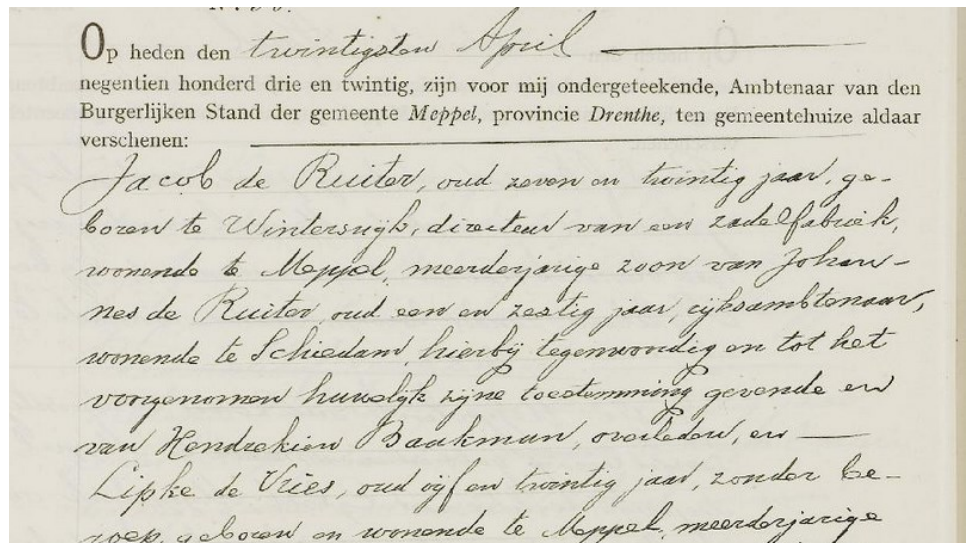
Zadelfabriek de Ruiter

Deze foto staat al enige jaren op de website, met de vraag wie er meer weet rond deze zadelfabriek Jac de Ruiter in Meppel?

Het lag voor de hand om deze Jacob de Ruiter binnen onze stamboom te zoeken. In Meppel hebben tenslotte veel (De) Ruiters gewoond. Maar soms is de werkelijkheid toch even anders...

Bij toeval vond ik op de website "Drenlias" (DrenLias is de database van het Drents Archief voor onderzoek naar Drentse personen) het huwelijk van ene **Jacob de Ruiter** met **Lipke de Vries**:

Het staat er duidelijk:

directeur van een zadelfabriek, wonende te Meppel.

Dit is zonder twijfel de gezochte Jacob!

Wie is dan deze Jacob? Zijn vader (Johannes) is blijkbaar geboren rond 1861, en we vinden al snel diens huwelijksakte uit 1892 in Assen, waarin dan weer **zijn** vader genoemd wordt : Jan de Ruiter.

Als we op deze manier door zoeken, komen we als snel terecht bij Jan Hindriks de Ruiter, die in 1791 in Midwolda blijkt te wonen. Daarmee is een connectie met onze stamboom wel flink uit zicht verdwenen.

Opnieuw- is het niet vreemd? - blijkt het spoor van een gezochte Ruiter naar de provincie Groningen te leiden. En Midwolda ligt nota bene 8 km van Noordbroek vandaan; de plek waar in het vorige RUITERTJE sprake was als geboorteplaats van Egge Klazen de Ruiter.

Zo lijkt het zelfs mogelijk dat deze Egge Klazen en Jan Hindriks familie van elkaar waren!

Maar zeker niet van ons!

matroos

Op de website staat de geschiedenis van Bastiaan Ruijter - busschieter bij de VOC.

Je leest het hier :

<http://www.ruitersporen.nl/verhalen/verhalen.php?story=137>

Bij het nogmaals doorzoeken van het archief van de VOC-opvarenden kwam ik tot mijn verrassing nóg een Ruitjer uit Blokzijl tegen, in de persoon van **Claas Alberssen de Ruijter uit Blocksiel**. De vreemde spelling van Blokzijl zal er debet aan zijn geweest dat ik Claas nu pas gevonden heb.

De zoektocht naar Claas in onze stamboom vind je verderop. Eerst bekijken we wat we van hem weten.

Claes Alberts Ruijter

Op 30 december 1707 moet het fluitschip **Ouwerkerk** van de rede van Texel vertrekken voor zijn eerste reis naar de Oost.

Het is in 1706 voor de kamer van Amsterdam op de VOC-werf aldaar gebouwd.

Maar het schip wordt opgehouden (slecht weer, ongunstige wind?) en kan pas op 24 januari van het volgende jaar uitvaren.

Aan boord zijn 95 zeelieden en 54 soldaten, waaronder **Claas Alberssen de Ruijter uit Blocksiel**.

De reis verloopt voorspoedig (slechts twee zeelieden overlijden..) en op 12 mei 1708 meert de Ouwerkerk af bij Kaap de Goede Hoop.

Zoals gebruikelijk worden daar reparaties uitgevoerd, komen de mensen weer op krachten en worden de voorraden aangevuld voor de tweede etappe: naar Batavia.

Op 20 juni kan de reis vervolgd worden, en ook nu is de overtocht voorspoedig, zodat al op 2 september het anker uitgeworpen kan worden op de rede van Batavia.

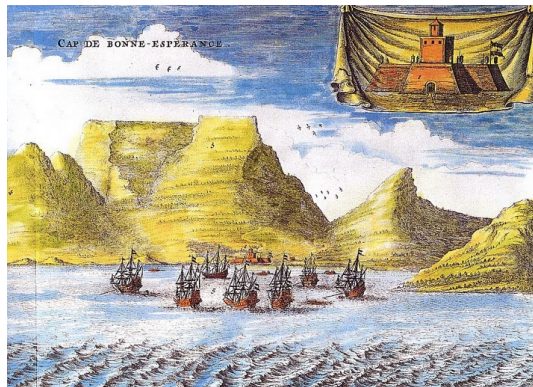
Het schip blijft meer dan een jaar in de Oost (we

nemen aan dat het in de Indische archipel heeft gevaren) voordat het op 17 januari 1710 aan zijn terugreis naar Texel begint, maar Claas is dan niet aan boord. Hij blijft in achter in de Oost, en zijn geschiedenis begint merkwaardig op die van Bastiaan te lijken. In het stuk over Bastiaan staat de volgende passage:

Een mooi voorbeeld van een fluitschip

“Batavia was behalve een bestuurlijk centrum, ook een stapelmarkt. Producten uit heel Zuidoost-Azië werden hierheen getransporteerd, waarbij de VOC ook een flinke vinger in de pap had. Het is niet onmogelijk dat Bastiaan dienst heeft gedaan op één van de vele, vele handelsschepen die de VOC hier in dienst had. Het kan ook zijn dat hij al snel ziek is geworden - Batavia's bijnaam luidde niet voor niets "kerkhof der Europeanen" vanwege de hoge sterftetaks voor met name nieuwkomers.”

Kaap de Goede Hoop, met de Tafelberg

Ook voor Claas is dit van toepassing. Op 18 januari 1711 overlijdt hij "in Azie" en daarmee eindigt dit spoor.

De Ouwerkerk zou na zijn eerste reis nog 5 keer naar de Oost vertrekken. Van de laatste reis zou het schip niet meer terugkeren: op 16 april 1728 bereikte Batavia het bericht dat de Ouwerkerk "op 't riff van het soo genaamde visschers eijland omtrend Japara verongelukt" was.

Gezicht op Batavia

Wie was Claes Alberts Ruijter?

De vraag luidt: kennen we een Claes Alberts Ruijter die rond 1680 moet zijn geboren?

In stamboom zullen we vergeefs naar deze naam zoeken. Maar wellicht hebben we zijn doop gemist. Misschien hebben we meer geluk met zijn vader - die moet dan Albert Ruijter heten - waarvan we de geboorte rond 1650 moeten zoeken?

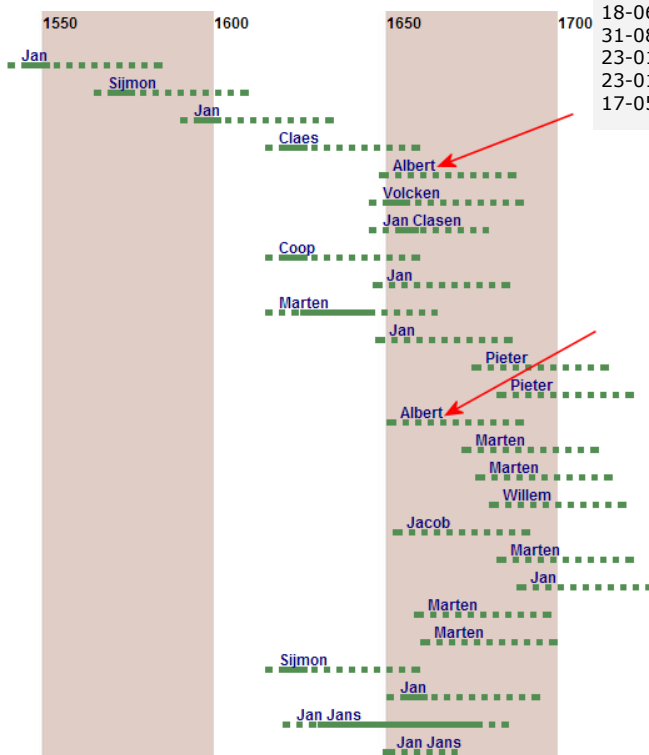
In de stamboom vinden we twee kandidaten; ik heb ze met een rode pijl aangeduid:

Toevalligerwijs zijn het nog neven ook. Helemaal

Dit zou onze Claas kunnen zijn, maar wie zijn Albert Claes en Aechtje Dirckx? Het huwelijk van deze twee zullen we vergeefs zoeken; in de trouwboeken van Blokzijl ontbreekt de periode tussen 1659 en 1685...

Maar wellicht zijn er nog méér kinderen van dit echtpaar te vinden? Nu is het geluk ons goed gezind want in het doopboek komen we de volgende dopelingen tegen:

28-02-1675 : Albert Klaes en Aechien Dircks een soone **Dirck**
 12-09-1677 : Albert Claesen en Aechtje Dircx een dochter **Grietje**
 28-03-1680 : Albert Claesz en Aechtje Dirckx een zoone **Klaes**
 18-06-1682 : Albert Claesz en Aeght Dircks een dochter **Beertje**
 31-08-1684 : Albert Klazen ende Aecht Dirckx een dochter **Maertje**
 23-01-1687 : Albert Klaesz en Aecht Dircks een zoon **Jan**
 23-01-1689 : Albert Claesz en Aeght Dircx een zoone **Jan**
 17-05-1691 : Albert Claesz en Aecht Dircks een zoone **Dirck**

Vooral de doop van **Beertje** in 1682 is een geweldige vondst. Want heette Albert Claes' moeder niet **Beerte EVERTS**? Dit bevestigt onze aanname, dat **ALBERT CLAES** inderdaad de Albert Claes Ruijter uit onze stamboom is! En zo vinden we alle namen van de kinderen terug in de namen van ons reeds bekende verwanten. Werd met Maertje wellicht de bekende oom Marten Jans, de schoolmeester uit Muggenbeet, vernoemd?

De gezochte Claes Alberts lijkt hiermee opgespoord te zijn, en met hem kunnen we ook zijn 7 broers en zusters aan onze vroege stamboom toevoegen! Jammergenoeg komt geen van de kinderen van Albert Claes en Aechien Dircks nog voor in de boeken van Blokzijl, zodat met hen het pas ontdekte spoor meteen weer doodloopt...

onderaan zien we onze eigen tak met Jan Jans Ruijter als hoofd. Van de onderste Albert zijn huwelijk en kinderen bekend, en daar vinden we geen Claas tussen. Van de bovenste Albert weten we bijna niets maar opvallend genoeg heet zijn vader ook Claes! Een huwelijk rond 1675 en een eerste zoon - die dan logischerwijs Claes zou gaan heten - enige jaren daarna is dus heel goed mogelijk.

Om zeker te zijn heb ik toch maar weer eens in de doopboeken van Blokzijl gesnuffeld. En niet zonder resultaat:

28 maart 1680 : Albert Claesz en Aechtje Dirckx een zoone Klaes

Van Claes weten we waarom...

De tijdbalk

Het zoeken in de stamboom naar bepaalde namen in een bepaalde periode is niet makkelijk. De personen zijn immers gerangschikt op generatie.

Het zou heel handig zijn als ik de stamboom ook op een soort tijdbalk zou kunnen plaatsen, zodat inzichtelijk wordt wie er allemaal in een bepaalde periode in leven zijn.

Een mooie klus voor mij als programmeur.

Het resultaat was meteen al heel erg bruikbaar (zie afbeelding vorige pagina), en het leek me een goed idee om deze tijdbalk ook op de website te plaatsen.

Jammergenoeg kennen we slechts van weinigen in de stamboom de doop/geboorte- en overlijdensdatum. Dat maakt het lastig om iedereen op de tijdbalk goed weer te geven.

De volgende situaties doen zich voor:

- ◆ In het ideale geval zijn geboorte- en overlijdensjaar precies bekend: **zie Eerste**
- ◆ Ik heb in de stamboom weliswaar altijd een geboortjaar ingevuld, maar soms is dit geschat. Op de tijdbalk wordt dit aangegeven door een stippellijn. Ik hanteer een onzekerheid van 10 jaar. Als iemand geboren is rond 1600 dan loopt de stippellijn van 1595 to 1605. **Zie Tweede**
- ◆ Voor vroege generaties is het jaar van overlijden bijna altijd geschat. Dan wordt een leeftijd van 40 jaar genomen, met een onzekerheid van eveneens 40 jaar. **Zie Derde**
- ◆ Als bekend is dat iemand rond 1650 overlijdt, wordt ook hier een onzekerheid van 5 jaar ervoor en 5 jaar erna gehanteerd: **zie Vierde**
- ◆ Als iemand voor of na een bepaald jaar

overlijdt, wordt hier een onzekerheid van 20 jaar genomen.

Ervoor : **zie Vijfde** Erna : **zie Zesde**

Voor de overzichtelijkheid heb ik de omvatte tijdsperiode van de tijdbalk moeten beperken. Zo blijft het aantal personen dat weergegeven moet worden binnen de perken (elke 50 jaar extra geeft circa 400 extra personen...).

Dat is ook de reden dat ik niet één tijdbalk, maar zes tijdbalken heb aangemaakt:

- ◆ Alle mannelijke Ruiters van vóór 1850 (430 in getal)
- ◆ Alle Ruiters van vóór 1800 (360)
- ◆ Alle mannelijke Ruiters van tak 1, vanaf 1950 ook vrouwen (550)
- ◆ Alle mannelijke Ruiters van tak 2, vanaf 1950 ook vrouwen (560)
- ◆ Alle mannelijke Ruiters van tak 3, vanaf 1950 ook vrouwen (310)
- ◆ Alle mannelijke Ruiters van tak 4, vanaf 1950 ook vrouwen (420)

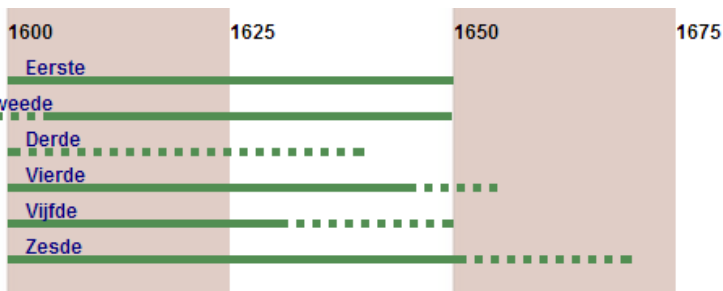
Het scherm is verdeeld in verticale vlakken, waarvan de breedte kan worden gevarieerd tussen de waarden 5, 10, 25 of 50 jaar : de periode. In naaststaand voorbeeld is deze 25 jaar.

Met de knoppen **< eerder** verschuif je het beginjaar van het scherm met 1 periode naar een vroeger jaar.

Met de knop **later >** verschuif je het beginjaar van het scherm met 1 periode naar een later jaar.

Je vindt de tijdbalk hier:

<http://www.ruitersporen.nl/ruter/tijdbalk.php>

RUITER in 17 stappen

Generatie 6

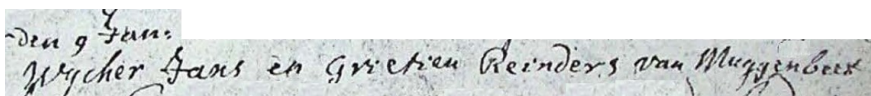
In de vorige stap kwamen we onze stamvader Jan Jans Ruijter leren kennen. Uit zijn drie huwelijken bleef uiteindelijk slechts één zoon in leven, en deze Wijcher gaan we in deze stap nader bekijken.

We komen nu bij elke stap op meer bekend terrein. Van Wijcher Jans Ruijter weten we bijvoorbeeld de doopdatum : 6/10/1661. Uit voogdijverklaringen die reeds in de vorige stap genoemd zijn, blijkt dat Wijcher de enige vertegenwoordiger van de 6e generatie is geweest. We laten al zijn (achter)neven en -nichten maar eventjes buiten beschouwing. Zijn moeder - Geesjen WIJCHERS - overleed reeds toen Wijcher nog geen 10 jaar was.

Uit een akte van 1700 maken we op dat Wijcher pachter is geweest van het gemaal in Muggenbeet.

In feite was hij dus molenaar.

In de januarimaand van 1686 trouwde hij met Grietje REINDERS. Dit huwelijk staat vermeld in het trouwboek van Steenwijkerwold:

den 9 Jan.
Wijcher Jans en Grietje Reinders van Muggenbeet

We nemen aan dat ze niet werkelijk in de kerk getrouwd zijn, maar hun huwelijk voor de schout van Steenwijkerwold (het schoutambt waar Muggenbeet onder viel) hebben bevestigd.

Het was gebruikelijk dat zo'n huwelijk ook in het trouwboek van bijbehorende kerk werd opgetekend. Dat Grietje pas het jaar daarop werd aangenomen als lid van de hervormde kerk wijst mogelijk op haar doopsgezinde achtergrond. Die was onze familie ook zeker niet vreemd.

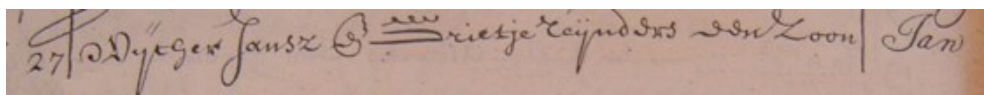
Maar de kinderen die uit dit huwelijk geboren werden, werden alle in de hervormde kerk van Blokzijl gedoopt. In de tijdsperiode 1686—1708 komen we in het doopboek 8 namen tegen, waarvan

er in elk geval vijf in leven blijven en zelf een gezin stichten. Daarvan zijn er vier van het mannelijk geslacht, die allemaal een uitgebreid nageslacht hebben gekregen. Voor de overzichtelijkheid heb ik ze aan het hoofd van aparte Ruitertakken geplaatst:

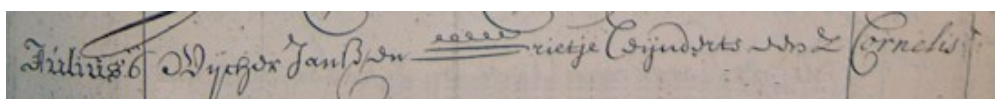
- ◆ **Jan**, de oudste, uit 1686, tak 1
- ◆ **Cornelis**, uit 1688, tak 4
- ◆ **Albert**, uit 1703, tak 2
- ◆ **Rein**, de jongste, uit 1708, tak 3

Tussen Jan en Rein zit bijna een hele generatie; ze schelen maar liefst 22 jaar!

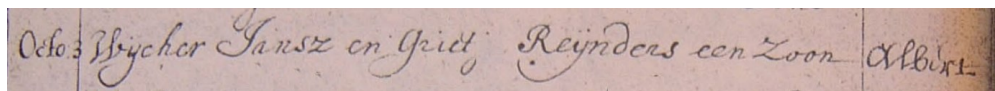
Wanneer Wijcher en Grietje zijn overleden is niet te zeggen. Als ze vóór 1728 zijn overleden, zou er een voogdijverklaring moeten bestaan voor hun jongste kinderen (die dan immers nog jonger waren dan 20 jaar). Daar zou nog wel eens naar gezocht kunnen worden. Voorlopig houden we het dus maar op ná 1728.

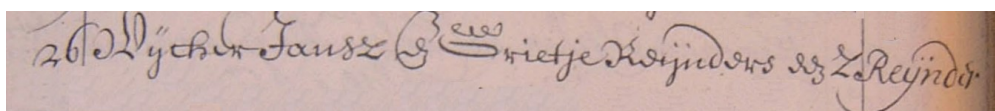
27 Dyeger Jansz & Grietje Reinders van Muggenbeet | Jan

27 Dyeger Jansz & Grietje Reinders van Muggenbeet | Cornelis

30 Dyeger Jansz & Grietje Reinders van Muggenbeet | Albert

26 Dyeger Jansz & Grietje Reinders van Muggenbeet | Rein

De volgende generatie, nummer 7, bestaat uit de vier broers Jan, Cornelis, Albert en Rein. We zullen hen de volgende keer nader leren kennen.

RUITER PARADE

Kantklossen Afke Ruiter

In de serie RUITER PARADE vertelt mijn zuster Afke de Jong—Ruiter het een en ander over haar hobby: kantklossen.

Tussen de tekstregels door heb ik wat foto's van Afke's werk gezet. Noodgedwongen zijn ze wat klein, maar op de website zie je ze veel beter!

Heb je een leuke hobby, een mooie verzameling of misschien een andere interesse die je wilt laten zien aan de andere Ruiters?

Doe mee aan de RUITER PARADE!

Tijdens een vakantie op een camping in Vlaanderen zo'n 20 jaar geleden, maakte ik kennis met het kantklossen. Een Engelse vrouw zat lekker te klossen en ik raakte gefascineerd door de techniek en het resultaat. Dat wilde ik ook leren! Weer eens wat anders dan haken, borduren of origami.

Ik ben begonnen in een buurthuis in Heerhugowaard en heb daarna wel 12 jaar op de kantklosschool bij Hoorn gezeten. Daar heb ik veel kanten leren klossen: Brugs, Vlaanders, Russisch, Guipure, Tule enz. De basistechniek is vaak hetzelfde, maar door de draden op verschillende manieren te draaien en te kruisen, krijg je andere slagen en wordt het werk anders.

Je begint met een patroon uit te zoeken.

Een kastrandje, kledje, waaijer, afbeelding van een bloem, dier, kerstfiguurtje enz. Je zet het vast op een

stevig kantkloskussen en windt het garen op de klosjes. Dit kan katoen, linnen, zijde enz. zijn. Ook enkele dikkere draden om een figuurtje te accentueren, geven een mooi resultaat. Je klost met 2 paar klosjes, 2 in je linker en 2 in je rechter hand. Je klost je slag, zet een speld en legt 2 klosjes weg en pakt de volgende 2. Je volgt het patroon. Bij een kastrandje gebruik je ongeveer 20 paar klosjes, maar bij een breder stuk heb je wel 100 paar nodig.

In Nederland wordt nog best veel geklost. Overal zijn wel Kantkloskringen. Ook worden oude kanten gerestaureerd door deskundige mensen. Er wordt tegenwoordig ook driedimensionaal geklost, heel modern. Bij verschillende klederdrachten dragen ze nog prachtige mutsen of kostbare kappen op hun

hoofd. Je hebt ze vast wel eens op een streekmarkt gezien of tijdens een bijzonder feest hier of in het buitenland.

vervolg: Kantklossen

Nu iets over de geschiedenis van kant.

Rond 1550 zijn de eerste kanten ontstaan. Eerst knipte men draden weg, maakte gaatjes en zette de boel weer vast met naald en draad. Het werk was grof, want men had nog niet het fijne linnen beschikbaar. Via Venetië en Genua waar de mooiste

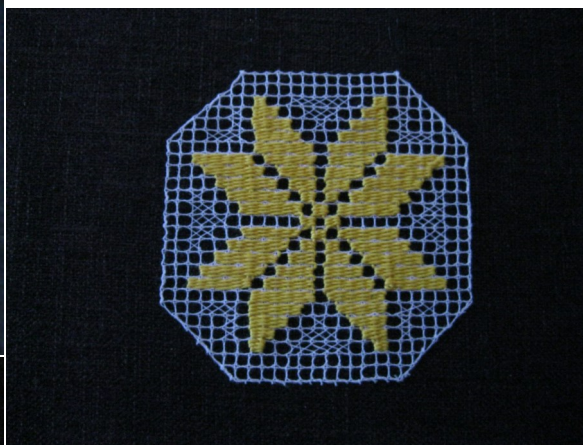
patronen werden getekend, kwam het in de tijd van Lodewijk de 14de in Frankrijk en Vlaanderen terecht.

Het Franse hof haalde de kantwerk(st)ers hier naar toe. Kant was en is nog steeds duur. De kantwerkers klostten vaak in opdracht van handelaren. Dus als de vrouwen én mannen hun rijkdom wilden laten zien, kochten ze kant en pronkten met prachtige kragen en manchetten, sluiers, waaiers, mutsen met linten en beddengoed. Je kent ze wel van de portretschilderijen

van vroeger! Ook goud- en zilverdraad werd gebruikt, evenals kralen, parels en andere edelsteentjes. Het kant verspreidde zich in Europa via de rijke handelaren naar de adel en Koninklijke Hoven. Kant was in de mode!!!

Ook in kloosters werd geklost - meest voor kerkelijk gebruik. Maar het kant werd ook gekopieerd en zo ontstonden er in verschillende steden en landen eigen stijlen. Gewone mensen verdienden er wat bij in tijden van grote armoede.

De Revolutie in Frankrijk veranderde alles. De kantklosindustrie stortte in elkaar. Het was gevaarlijk om er weelderig bij te lopen. En toen de Industriële Revolutie aanbrak met z'n machinaal gemaakte kant, was het helemaal

gedaan met de kantwerkers. Kant kon nu door iedereen worden gekocht.

Ik heb verschillende kantklosscholen bezocht. In Duitsland in het Erzgebirge, Denemarken, Brugge en Brussel, Frankrijk en in Portugal vorig jaar. Vooral in Duitsland en Portugal hebben de meisjes nog zin om het te leren. In Nederland heeft de jeugd andere interesses. Wie krijgt er nu nog handwerken op school?

Maar wie weet. Breien is tenslotte ook weer in de mode momenteel.

Ik geef de pen graag door aan een ander familielid, die iets kan vertellen over zijn hobby of verzameling. Iedereen heeft wel een hobby toch?

Afke's klantkloswerk vind je hier:

 <http://www.ruitersporen.nl/parade/parade.php?page=3>

Het prachtige middeleeuwse kerkje hier in Garmerwolde, eerder dit jaar:

Stichting RUITERSPOREN

wenst u allen
een voorspoedig
en gelukkig 2014 !